

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI.

POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 8 K,
ZA POL LETA 4 K,
ZA ČETRTO LETA
2 K.
V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SREDO IN SOBOTO. — ZA OZNANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZNANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 9 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROČBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZNANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Slovenski narodni svet.

Ni je skoraj številke našega lista, posebno v zadnjem času, v kateri ne bi bili z vso resnostjo poudarjali, kako nujno potrebna je za uspešno zasledovanje naših vseslovenskih ciljev ustanovitev slovenskega narodnega sveta.

Vse se združuje, naši narodni nasprotniki, posebno Nemci si utrjuje svoje pozicije, ustanavljajo si dežela za deželo svoje narodne svete, iz katerih končno izide splošni nemški narodni svet kot najvišja inštanca v vseh skupnih nemškonarodnih vprašanjih, in nič slabše niso tudi organizirani naši nasprotniki na jugu. Le mi Slovenci pričakujemo, da nam bode naše razcepljenje v čim največje število med seboj se do skrajnosti borečih strank in stranic prineslo rešitev iz našega žalostnega narodnopolitičnega položaja.

Slovenski narodni svet je naša najnujnejša potreba in čim dalj bomo odlašali z njegovo uresničenjem, tem večjo škodo bomo imeli.

Pred letom dni se je ustanovil slovenski narodni svet na Štajerskem, ali ponesrečil se je, kakor se ponesreči vse, pri čemur se nima trdne volje vztrajati, pri čemur se sploh nima volje sodelovati. Strankarske koristi so pri taki stvari izključene, ali na Štajerskem je ravno strankarska strast in ne veliko manj tudi osebna vladateljnost in častihlepje že takoj v začetku onemogočila ne samo redno, temuč splošno delovanje narodnega sveta. Pri naših nasprotnikih je stvar popolnoma drugačna. Kjer gre za splošne narodne koristi, se ne pozna strankarstva, nemški konservativci vidi v nacionalcu edino le sorojaka, in nemški krščanski socialci v velenemcu le svojega soplemenjaka, ohraniti in ohraniti se mora nemška narodna posest, pa naj ji je začasno lastnik pristaš te ali one nemške stranke, samo da je Nemec.

Ako je mogoče to pri Nemcih, ako je to mogoče pri Čehih, zakaj ne bi bilo isto mogoče tudi pri nas Slovencih?

Ali si ne stojita ravno tako daleč, ali pa še bolj narazen češki radikalec in klerikalec, vsenemec in krščanski socialci, kakor naš slovenski klerikalec in liberalci, pa vendar se vsedeta k isti mizi, da se posvetujeta o splošno-narodnih koristih, le pri nas naj bi bilo kaj takega nemogoče! Ne, ne bi bilo nemogoče, samo ako bi se hotelo. Malo dobre volje je treba in prepričanja

da nihče in nikomur nima pravice odrekati sodelovanje v blagor narodu. Saj končni cilj vsake narodne stranke je blagor naroda, dasiravno so pota različna, po katerih misli priti ta ali ona stranka do tega cilja, in dasi si ta končni cilj predstavlja ena stranka nekoliko, ali celo načelno, drugače kakor druga, vendar pa je toliko vprašanj, v katerih je treba skupnega, enotnega delovanja vseh narodnih sil, da bi imel narodni svet posla čez glavo, ako bi jim posvetil toliko zanimanja, kolikor ga je treba v njih ugodno rešitev za slovenski narod. Seveda morajo biti v tej instituciji izključeni vsi strankarski in osebni oziri, vzpostaviti se mora to, kar nas veže, ne pa to, kar nas razdira. Pod takimi pogoji je ustanovitev slovenskega narodnega sveta ne samo izvedljiva, temuč tudi lahko izvedljiva stvar.

Slovenski narodni svet ne bi bil nikakega opravka z domačimi strankarskimi zadevami, bil bi le splošna slovenska organizacija proti vnanjim našim narodnim sovražnikom, in kot tak bi bil, v trajni zvezi z našo državno-zborsko delegacijo, le-tej najboljša opora pri njenem delovanju, obenem pa našim narodnim nasprotnikom in tudi vladi, ki so dosedaj poznali le toliko in toliko med seboj se ljuto napadajočih strank in stranic, ne pa slovenskega naroda, odločen memento, da je sicer maloštevilni, a zato tem žilavejši slovenski narod složen in edin v boju za svoje pravice.

Umevno je, da ravno sedaj, ko že stoji naša javnost pod vtisom strankarskega boja za deželnozbornske mandate, ni čas najugodnejši za razpravljanje o tej stvari, ali v dveh mesecih bo boj končan, in tedaj bo pač treba z vso resnostjo misliti na uresničenje te najnujnejše potrebe našega naroda. Ako ne od drugod, bo z naše strani potekla iniciativa, in tedaj bomo videli, ali je v naši javnosti zmislja za splošni narodni napredek, ali pa je vse skupaj le slepilo, pesek v oči, ako se govori ljudstvu danzadnevno o boju za njegove pravice, želje in zahteve, pa se pri tem misli edino le na svojo stranko, na svojo lastno osebo, celo na svoj lastni žep, pokazalo se bo, ali je naš narod dozorel do osamosvojitve, ali je sposoben stopiti enakovredno v krog drugih narodov naše države, ali pa naj še nadalje zavzema ono zakotno stališče, na katerem ga zadržujejo še ne prebolele posledice njegove politične otročje božjasti.

Ne bomo se še dalje spuščali v ta in enaka razmotrivanja, saj smo uverjeni, da je o resnični potrebi ustanovitve slovenskega narodnega sveta prepričan vsak, kdor se le čuti Slovenca, da pa ne ostane pri samih besedah,

prihajamo na dan s konkretnimi predlogi, katere naj bi uvaževala vsa slovenska javnost. Evo jih:

Po dovršenih deželnozbornskih volitvah naj se takoj skliče sestanek zaupnikov iz cele Slovenke, zastopane naj bodo vse stranke, pa naj bodo kakršnekoli, vsi stanovi našega naroda, in na tem sestanku naj se izvoli pripravljalni odbor, katerega naloga bodi sestaviti popoln načrt za vseslovenski narodni svet. Ko bo pripravljali odbor gotov s svojim delom, naj se zopet skliče splošni sestanek, na katerem naj se izvolijo v narodni svet možje, kateri ne bodo smatrali izvolitve kot nekakšno narodovo nagrado za njihovo dosedanje narodno delovanje, temveč kot nalogo, z vsemi svojimi močmi delati v obrambo slovenske narodne posesti.

Letošnje leto nam mora prinesiti slovenski narodni svet, in če nihče drug, bo „Slovenska Gospodarska Stranka“, stoječ vedno na vseslovenskem narodnem stališču, posvetila vso svojo pažnjo tej eminentno vseslovenski zadevi in delovala z vsemi svojimi močmi nato, da se tudi uresniči. Dela se ne bojimo, in to tem manj, ker vemo, da se vsi dobro misleči strinjajo z nami.

Stvari do dna.

(Dopis s kmetov.)

(Dalje)

Če torej tudi tukaj ostale stroške zenačimo z vrednostjo gnoja, dasiravno ga bo v prvem letu manj, na kar se pa ne oziramo, da se nam ne bo očitalo dlakocepstva, tedaj vidimo, ker smo dobili za krmsko enoto 22 h, da stane 525 kg mesa žive teže 4156 × 22 h znese 914 K 32 h, ali 1 kg mesa žive teže je stal na Grmu 1 K 74 h in to pri najzornejši in najumnejši živinoreji. Našega kmeta pa stane iz vzrokov, ki jih je gospod Rohrman navedel, gotovo svoji 2 K.

Jih že vidimo nasprotnike, kako bodo vpili: Saj hlev kmeta nič ne stane, živino sam opravlja, seno sam pokosi itd. To smo vedeli že vnaprej. Zato pa smo postavili v začetku te razprave ona dva socialnoekonomična aksioma: Vsak kapital se sme obrestovati po 5%, in vsakdo ima pravico, ako dela, do gotovega minimalnega zaslužka. Torej samo kmetu naj leži v njegova gospodarska poslopja in druge naprave vtaknjeni kapital mrtev, medtem ko nese industrija ali obrt do 20% obresti? In samo on naj ne zasluži niti toliko, kakor navaden dninar, ampak naj se zastonj trudi in dela tlako mesojednim sta-

LISTEK.

Anka.

Spisal G.
(Dalje.)

Zvezde so gorele na nebu, silna pomlad je bivala v šumih in poljih, plavale so pesmi od mračnih holmov. Tisti veter, ki je dihal od juga, se je poredno igral z glasovi: prinesel jih je včasih mimo še čisto glasne in sveže, tuintam pa že popolnoma slabotne in izzvenele. Nosil jih je pač semintja, v dolino dol, po holmu gor na vrh in zopet v dolino. Zunaj mesta sem hodil tedaj po zapuščenem šetališču in na zadnji polpolomljeni klopi sem našel Anko.

Popolnoma sama je sedela tam, in ko sem se približal, sem videl natančno, kako se je bila prebudila iz svojih sanj. Treptala je parkrat s trepalnicami, zavzdihnila je globoko iz prsi in to je bil prvi slučaj, da se mi ni nasmejala in da mi ni rekla nobene besede. Ali tudi jaz ji nisem vedel ničesar povedati. Popolnoma ničesar ne, samo globoko dol sem se sklonil, z rokami sem jo prijel za lica in sem ji pogledal naravnost v oči. In tedaj mi je bilo težko in čudno pri sreju. Kakšno uslugo bi ji bil rad

storil ob tisti priliki, rad bi ji bil dal za spomin nekaj lepega. Če bi imel zlato uro, bi ji jo bil dal ob tistem slučaju, drag prstan da bi bil imel na roki, bi ga ji bil tako rad nataknil na njen drobni in ubogi prstek...

„Take so te vaše oči kakor zvezde“...

Čisto sem bil sentimentalni, na klop bi bil sedel in tiho zajokal... Čudno razpoloženje je bilo v srcu, ne vem, kaj bi pisal o tistem razpoloženju. Kakor bolnik, ki je ozdravel in si želi že ves slaboten, kakor je, spomladi. Pride spomlad, ali on ni zadovoljen.

„Ah, v roko mi jo dajte, v naročje jo položite...“

V naročju, v rokah bi rad imel veliko, nikoli obsežno pomlad...

Anka je bila odstranila moje roke od obraza, vstala je bila in si poravnala obleko. Molčalo je deklet ves tisti večer in ničesar ni rekla, ko je odhajala.

„Jaz grem jutri; roko dajte...“

Zaklical sem za njo in vrnila se je in mi dala roko. Menda mi je rekla „zbogom“, zakaj njene ustne so se zganile — ali ne vem natančno. Tako tihi je bil glas in tako slaboten, da nisem razumel...

In potem nisem šel. Spragledal sem bil tisto noč in spoznal, da bi bilo to nemogoče. Nemogoče — zakaj Anka je moja sreča, in neumen je romar, ki pusti svojo srečo in gre brez nje po tujem in neznanem svetu. Čutil sem

to natančno in drugi dan sem se odpravil mesto na kolodvor v Ankino stanovanje. Mislil sem, kako me bo pač veselo sprejela, kako mi bo prišla nasproti in mi ponudila obe roki, ali vse je bilo veliko varanje. Njena mati mi je povedala, da je Anka v sobi, in ko sem potrkal, sem slišal njen resnični glas. Veselo mi je bilo pri sreju in toplo, odprl sem vrata in sem pozdravil. Pri šivalnem stroju je sedela, ozrla se je po meni in sprejela me je tako hladno kakor še nikoli prej. Ni vstala, samo z glavo je pokimala in delala dalje.

„Vidite, jaz sem čisto revna punca na svetu, šivilja, pa mi ni do tega. Nekateri živimo tako, nekateri tako, vsi pa do smrti...“

To je povedala med ropotanjem stroja, in dobro sem moral napenjati ušesa, da sem jo razumel.

„Samo da ne bi imelo življenje tako neumnih dogodkov! Da ne bi prišlo včasih nad človeka nekaj nenadnega, kar se ne da povedati... To se rodi iz sanj, in tudi dotično samo so sanje in čuvstva iz njih rojena... Da bi ne prišlo nikoli nad človeka, nikoli nad srce tako nekaj daljnega in nečuvvenega...“

Delala je vmes in od takrat, ko mi je bila tako malomarno odzdravila, mi še ni bila pogledala v obraz.

„Zakaj to, Anka?“

novom? Močna krmila mora vendar plačati po 20 h kg, seno ga pa že z ozirom na umetni gnoj, katerega ne more dobiti ceneje, kar velja istotako za domači gnoj, stane 6 K za 100 kg. Krmska enota ga torej stane najmanj 22 h, in je torej račun za 1 kg mleka ali mesa pravilen. Pri tem je moment umnega načina živinoreje že vzet v poštev, kakor se ta goji na Grmu, ki se sme smatrati za najzujornejšega na Kranjskem.

Z izboljšanjem se torej ne da nič več doseči, krmila se ne morejo dobiti ceneje, istotako ne cenejših poslov in kmetskih delavcev, torej ne preostane družega, kakor konstatirati dejstvo, da stane kmeta 1 kg mleka 22—30 h ter kg mesa žive teže 1-60—2 K.

Sedaj pa pogledimo, po kateri ceni prodaja kmet te produkte.

Mleko prodaja naš kmet po ogromni večini raznim mlekarnam. Te plačujejo mleko po 10 do 14 h kilogram. Res je, da prodajajo kmetje poleg mest in industrijskih krajev mleko nekaj dražje, pa teh je komaj 5% vseh. Res je dalje, da je mleko po mestih, posebno v Trstu, primeroma drago, celo po 30 h kilogram. Toda od tega nima kmet nič. Mlekarna mu plača po gorenji ceni, pa mora biti zadovoljen, ali pa si pomagaj, če moreš.

Kmet ima torej pri vsakem kg mleka 10 do 20 h izgube.

Cene živini so zadnji čas zelo padle. Tako berem v zadnjem tržnem poročilu, da so se plačevale krave po 56 do 64 h za kg žive teže.

Kmet ima torej najmanj 1 K izgube pri vsakem kg mesa žive teže.

Sedaj pa vprašam, k d o j e o d e r u h? Ako hoče doseči kmet vsaj tako ceno svojim pridelkom, da izgube ne bo imel, pa grmi z vseh strani nanj psovka oderuh. Iz povedanega je razvidno, da proda kmet te pridelke za komaj $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{3}$ tega, kar njega stane, pa vpijejo, da druge odira. Človeku zavre kri pri taki krivici; pa kmet je menda itak le zato na svetu, da trpi, davke plačuje, drugim tlako dela, nazadnje ga pa še psujejo in norce brijejo ž njim.

Ker ima torej kmet pri vsaki krmski enoti, katero da živini, od 10 do 15 h izgube, ter porabi ena žival okroglo 2000 krmskih enot na leto, torej znaša čista izguba na leto 200—300 K pri enem govedu.

Vprašalo se bo, kako pa more kmet pri takih razmerah sploh izhajati? O kakem izhajanju tu sploh ni govora, ampak on le životari tjavendan naprej. To izgubo pokrije na ta način, da mu vloženi kapital sploh nobenih obresti ne nese. Dalje pri tem, da ko opravlja živino, sploh nič ne zasluži, ali k večjemu 60 do 80 h na dan. Seno mu vrže 2 do 3 K za 100 kg. Zato mu pa zopet v travnike vloženi kapital mrtev leži; istotako mu gnoj nič ne vrže; ko kosi in spravlja seno, pa zasluži za 16 urno naporno delo zopet le 60 do 80 h na dan. One 2 do 3 K, kolikor mu vrže 1 q sena, mora namreč porabiti za davek, orodje, obrtnike, popravo hleva, morebitne obresti od dolga itd. Neumnejši, pardon, umnejši gospodarji tudi za nakup močnih krmil ter umetnih gnojil. Tako raje naprej, dela dolg, trpi, stiska pesti, pustoši gozd, kolne, gre v Ameriko ali pa prične iz obupa piti, dokler mu ne prodajo domačije.

Ozrmo se na podlagi dobljenih dejstev na politično stran tega vprašanja. Z gospodarskim izboljšanjem se torej ne da nič več napraviti. Vsaka tozadevna akcija bi bila le pljusek v vodo in slepilo samega sebe. Vsaj se je vendar na Grmu preizkušala in upeljala najbolj umna in vzorna živinoreja, katere se ondi naši sinovi uče. Učenec torej ne more več znati, kakor učitelj.

Rakrana žalostnega gospodarskega položaja kmetovega je torej dejstvo, da dela kmet radi prenizke prodajne

cene svojih pridelkov izgubo in je vsaka druga akcija mu pomagati zaman, razen, da mu daje država močna gnojila in umeten gnoj brezplačno.

Ker s tem ni računati, ne preostane družega, kakor zvišanje prodajnih cen.

To se pa da doseči dvojnimi potmi: 1. Če vlada in predvsem kmetski poslanci, ki imajo večino, stvorijo take zakone, da bo njih naravna posledica toliko zvišanje cen, da kmet s pridelovanjem vsaj izgube ne bo imel, ali pa 2. samopomoč, t. j. stroga, vse kmete obsejajoča organizacija, in kot posledica te, samovoljno določevanje cen ter v slučaju upora od strani mesojednih stanov — splošen štrajk živinoreje.

Kar se prvega pota tiče, doživeli smo v zadnjem času toliko razočaranj, da je vsako upanje zaman. Na Kranjskem imamo 11 takozvanih kmetskih poslancev, pa sta vendar dva pri glasovanju o dr. Rennerjevem predlogu, naj se namreč odpre meja za živino, kar bi povzročilo še večje padanje cen, hrabro jo odkurila ven. In za nagodbo z Ogrsko, ki povzroča sedanje nizke cene, so glasovali vsi razen enega ter so tega radi njegovega edino res agrarnega stališča še pošteno opsovali. To so kmetski zastopniki, da se jih Bog usmili.

Poleg tega je pa dala vlada kmetom za Božič darilo, katero moramo naravnost imenovati vrv, s katero bodo kmeta gospodarsko obesili. Odgovarjajoč namreč na Klofačevo interpelacijo radi draginje živil ter premoga, izjavil je ministrski predsednik baron Beck, katerega se je včasih smatralo celo za agrarca, da misli izdati vlada, torej tudi kmeta-ministra Prašek in Peschka z dr. Ebenhoehom vred, neke vrste naredbo, s katero se bodo določile maksimalne cene mesu, tako da se isto ne bo smelo dražje prodajati, kakor to oblastvo dovoli. V Gradcu se je to že menda zgodilo. Cene se bodo torej oblastveno fiksirale ter ostanejo neizpremenjene. Posredno bo to veljalo tudi za živino, ker mesarji vendar ne bodo hoteli v izgubo prodajati. Tako dobimo sedanje nizke cene oblastveno kodificirane, in vsako eventualno zvišanje se kaznuje z globo ali zaporom. Krmila, umetni gnoj, posli, delavci, davek ter druge potrebščine se bodo dražile, cene živine pa bodo ostale vsled zagrožene kazni neizpremenjene, če ne bodo celo padale, kmetov deficit se pa večal. Če ta nakana ni vrv za gospodarsko obešenje kmetovo, potem ne vem, kakó bi jo imenoval. (Sledi.)

Politični pregled.

Državni proračun.

Dne 21. t. m. se snide proračunski odsek državnega zbora. Kakor se poroča, se bodo v tej seji razdelila poročila in določili poročevalci. Celi državni proračun se razdeli na 40 referatov. Izmed bivših poročevalcev o državnem proračunu jih je sedaj v proračunskem odseku samo 9, torej bodo poročila večinoma v popolnoma novih rokah. Proračunski odsek bo od 21. t. m. naprej imel vsak dan svoje seje, da bo ob začetku državnoborskega zasedanja, ki se začne sredi meseca marca, s svojimi poročili že gotov in jih lahko predloži državnemu zboru. Nemški odsekovi člani nameravajo predlagati, da se državnoborske dnevnine izpremene v stalno letno plačo.

Nemški minister rojak poroča.

Nemški minister rojak Peschka je poročal preteklo nedeljo na nekem shodu v svojem velilnem okraju. Izrazil je svoje posebno veselje, da se Nemci vedno bolj in bolj zblizujejo in pri tem sodelujejo vse stranke. „Ako hočejo Nemci v Avstriji obdržati svoje nacionalno stanje in pomen, se narodno edinstvo ne sme skriti s a m o n a s v o b o d o m i s e l n e stranke, kajti te bi same ne bile dovolj močne, da bi odbile vse napade. Pritegniti se

mora k narodni obrambi t u d i k r š č a n s k e s o c i a l c e, ki so tudi nemška stranka. In res so se izjavili krščanski socialci za skupno izvrševanje narodnostnih dolžnosti.“

Tako govori nemški minister, tako delajo Nemci, ali tako se ne dela pri nas na Slovenskem. Pač se imamo Slovenci res še mnogo učiti od naših narodnih nasprotnikov.

V ostalem je govoril minister o bodočem delovanju državnega zbora ter omenjal kot eno prvih nalog rešitev starostnega zavarovanja in pa zboljšanje deželnih financ.

Nemški narodni svet za Koroško.

Nemci vseh strank v zadnjem času delajo z vso silo na čim ožje združenje v boju proti Slovanom in eden glavnih pomočkov in sredstev v tem boju so jim narodni sveti v posameznih kronovinah, kateri pa bi imeli v splošnem nemškem narodnem svetu svojo centralo. Na Kranjskem se je pred kratkim ustanovil nemški narodni svet, na Štajerskem ga že imajo in sedaj se ustanovi še na Koroškem. Te dni se je že vršilo v Celovcu tozadevno predposvetovanje, katerega so se udeležili zastopniki nemških nacionalcev in vsenemcev; krščanski socialci najbrž še niso bili vabljeni, gotovo pa je, da bodo skušali dobiti tudi par mest v tej organizaciji. Ako se to zgodi, potem pač ne vemo, kaj naj bi rekli k še nadaljni zvezi koroških Slovencev z nemškimi krščanskimi socialci! Da bi nemški krščanski socialci za ceno sodelovanja v nemškem narodnem svetu pustili Slovence na cedilu, o tem ni nikakor dvomiti, in s slovenske strani bi bilo naravnost n a r o d n o i z d a j s t v o, ako bi se še nadalje hotelo paktirati s takim zavrtnim sovražnikom. Splošno pa naj bi bilo to združevanje naših smrtnih sovražnikov vendar že enkrat znamenje za nas Slovence, da se sporazumemo o ustanovitvi slovenskega narodnega sveta, ki bi bil v zvezi s hrvatskim narodnim svetom in institucij, od katere edine moremo Jugoslovani pričakovati uresničenja naših narodnih teženj in zahtev.

Hrvatska.

Nova hrvatska vlada je imenovana in ravno tako tudi veliki župani, vsi sami pristni prijatelji Rauchovi, večinoma ljudje, ki nimajo nobene prakse v upravi. Ti bodo najbrž predvsem študirali položaj, to se pravi, kakih uspehov se ima natejati novi ban pri novih volitvah, in potem se bodo razpisale volitve, pri katerih bo skušal Rauch dobiti večino.

Rauch pride v Zagreb v spremstvu nove vlade. Z njim bi moral priti tudi ministrski predsednik Weckerle, pa je v zadnjem času opustil to misel. Hrvatski minister Josipović je zadnji čas obolev na influenci in najbrž tudi ne pride v Zagreb. Prevelikega sijaja torej ne bo ob prihodu novega bana.

Zagrebski mestni svet se je posvetoval o sprejemu novega bana. Župan dr. Amruš je v veliki neprimoliki: ako bi šel sprejemati novega bana, se zameri meščanstvu, če pa ne gre, se zameri banu. Kakor se poroča, je izjavil, da se odpove županski časti.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor je zopet začel z rednim zasedanjem ter sedaj z neznansko hitrostjo sprejema predloge, ki so bile že sprejete s pooblastilnim zakonom. Tako se je sprejela nagodba z vsemi njenimi točkami v eni seji in se je poleg tega sprejelo odsekovo poročilo o državnem proračunu in še več drugih točk. Seje so jako slabo obiskane in se vrše brez vsakega zanimanja. Državni proračun izkazuje narastek potrebščin za 134 milijonov, dočim so dohodki narastli samo za 99 milijonov. Velik del stroškov gre na račun državnih podjetij, kakor 35 milijonov za državne železnice.

Tako segajo vmes stare klepetulje, ki so me početkoma zelo ježile. Zdaj pa sem se temu privadil in se ne zmenim za malenkostne ženske popolnoma nič. In potem so začeli tudi v družbi. Včasih se kdo nasmehne, izreče dvoumno opazko in pomežikne drugovom. To pa me jezi vedno. Treščil bi tepcu kozarec v glavo, da bi ga minil smeh in ne bi mežikal, ampak gledal čisto jasno.

Tako živi tu neki avskultant Traven, ki je tepec te vrste. Vedno ti vrag mežika in govori ti zaničljivo o Anki in tako mi je prišlo na pamet, kakor da bi bil imel že kdaj tam gori smolo. Nekoč na večer sem vprašal Anko, če pozna Travena. Zasmejala se je, ko je odgovorila.

„Ah, Traven!...“

Potem sem jo vprašal, odkod ga pozna in kaj je doživela z njim.

„Samo od daleč ga poznam...“

No, jaz težko verjamem in tisti večer mi je bilo nerodno. Tako se mi je zdelo, kakor bi stal ob stoletni omari s tisočeri predaleki, potezal bi jih vun po vrsti in v vsakem bi našel neprijetno vsebino... Tam bi zasmrđela guila miš, tam bi ležal slepec z zmečkano glavo, iz enega bi se vsuli šurki, v drugem bi bile stenice... No, zdaj me je minilo. To je namreč minulost, mi pa pričnemo novo življenje. Nobenega posla nima s starim, trdno je ločeno od njega. (Sledi.)

Še gotovo nikoli na svetu nisem vprašal tako mehko kakor ob tisti priliki.

„Mine taka reč... kaj ni takrat neumnost, ko se človek domisli...? Včeraj zvečer n. pr. smo bili osli... No, zato, vidite...“

Ropotal je stroj, meni pa je bilo čudno pri sreč. Nisem se spoznal na tisti cesti, treba bi bilo stopiti v jarek mogoče, v kanal in po kanalu naprej... Vrag, razjezilo me je; da bi bil človek osel, kadar čuti kakor svetnik, ki gleda božje obličje dannadan!

Vstal sem in odšel in nisem pozdravil. Domov sem šel in sem se zaprl v svojo sobo s ključem in sem hodil enakomerno gorindol. In še ni bilo poteklo pol ure, ko je nekdo potrkal na moja vrata.

„Kdo pa je?“

Vstavil sem se pri vratih in prilično zakričal.

„Jaz sem.“

Ženski glas je bil zunaj, in mene je še bolj jezilo.

„Jaz je vsak! Ime, če ne, ne odpre!“

„Anka.“

Tedaj pa mi je bilo nerodno. Odklepal sem nalahko in potem sem odprl vrata, in Anka je stala na pragu v črni obleki in z belim predpasnikom.

„Prišla sem, da vzamem nazaj svoje besede. Včeraj zvečer sem bila samo jaz osel, vi niste bili... Ali ste še hudi?...“

Lahko si misliš, fant, kako je človeku neprijetno. Stal sem sredi sobe kakor mokro ščenč, ona pa je stala na pragu moje sobe v črni obleki in z belim predpasnikom in prijetnim smehljajem na obrazu.

„Oprostite! Jaz sem včasih malo čuden; to je menda v naturi... Jaz še sploh nisem bil hud...“

To sem ji povedal sicer po daljši pavzi in premišljevanju in potem mi je dala Anka roko. In ob tistem slučaju sem bil še dosti bolj podoben mokremu ščenetu kakor poprej, ko sem stal sredi sobe: ničesar nisem vedel povedati ob slovesu in samo molče sem upognil parkrat svoj tilnik. Potem je prišla k meni mati in je obstala pri vratih.

„Kaj pa ta?...“

„Kaj pa vi?...“

Vse me je jezilo tisti dan, potem pa sem bil z Anko malokdaj skupaj. Ona ne pride vun na šetališče nikoli več in jaz nisem bil še od takrat pri njej. Ko grem mimo njenega stanovanja jo vidim ob oknu in ko jo pozdravim, stopi včasih k oknu. Lepa je in velika in močna in jaz hodim ob takih prilikah zelo počasi.

Tako je zdaj mirno med nama samima, ali pričelo se je prikrito gibanje zavoljo naju. Stare ženske stikajo glave, šepetajo za vogali in ustavljajo mojo mater na cesti.

„Gospa, ali veste? — Njihov se ženi — z Anko...“

Ne, ne, to se ne sme pustiti...“

Demonstracije v Berlinu.

V nedeljo je bil Berlin torišče velikih socialnodemokratskih demonstracij. Ta dan so namreč socialni demokrati priredili več shodov, na katerih se je manifestiralo za splošno in enako volilno pravico. Po shodih so skušali zborovalci v velikih sprevodih prodreti v notranje mesto do cesarjevega dvorca, toda policija se jim je postavila nasproti ter jih začela razganjati. Socialni demokrati so prepevajoč svoje pesmi in psvajajoč državnega kancelarja vedno bolj in bolj pritiskali proti cesarskemu dvorcu, da je prišlo končno med njimi in policijo do krvavih spopadkov. Policija se je postavila v bran z golimi sabljami. Tudi streljalo se je, a policija zatrjuje, da le iz vrst demonstrantov. V pruskem deželnem zboru je minister Bethmann pojasnjeval, da je bilo izmed občinstva ranjenih 30 oseb, pa nobena težko, izmed policije pa eden častnik in trije možje. Vse posledice da zadenejo edino le socialne demokrate, ker se je vlada odločila, zoperstaviti se tudi z najskrajnejšimi sredstvi vsakemu motenju javnega miru in reda. Aretovanih je bilo pri demonstracijah 106 oseb.

Maroko.

Ko sta na znani konferenci v Algesirasu prevzeli Francija in Španija nalogo, da uvedete v marokanskih obmorskih mestih ureditev policijskih zadev in varstvo inozemcev, se je bilo nadejati, da se jima bo v kratkem posrečilo urediti te stvari, toda stvar se je zasukala malo drugače. Domači boji niso prenehali, temveč se še poostriili, kajti domači zagrizenci so našli v umešavanju evropskih vlasti v maročanske zadeve le še pravi vzrok svoji nezadovoljnosti. In dne 4. t. m. so v glavnem mestu Fezu odstavili sultana Abdula Azisa in proglasili za sultana njegovega brata Mulej Hasana. Odstavljenemu sultanu predbacivajo njegovo naklonjenost Evropejcem, češ, da je on kriv, da so Francozi zasedli maroško ozemlje in da so uvedli svojo policijo, kar je proti tradicijam in običajem domačega prebivalstva. Proglasili so sveto vojno. Zahtevajo pa, da se odpravijo davki in da se pretrgajo vse zveze z Evropejci, kolikor ne temelje na običajnih pogodbah. Na vsak način odklanjajo mednarodno policijo, kakor jo je določila konferenca v Algesirasu, zahtevajo se pa prijateljske zveze z Turčijo.

Francoska se najbrž ne bo vtikala v vrvanje notranjih zadev maroških, kajti zato bi bilo treba večje vojske, pa tudi po dogovoru v Algesirasu ni zato upravičena. Francosko časopisje je naravnost nasprotno vsaki tozadevni francoski akciji ter pravi, da se Francoska ne sme vtikati v notranje zadeve v Maroku. Cela Evropa naj določi, kaj je treba storiti, kajti skupni interesi v Maroku stoje nad interesi Španije in Francije. Bilo bi nečuvstvo, ako bi Francozi žrtvovali tudi le eno kapljico francoske krvi zaradi Abdula Azisa, ker se Francoska protivi vsaki vojni osvojitveni operaciji.

V obmorskih mestnih odstavljenju sultana Abdula Azisa ni izzvalo nikakih posledic. Francoska se bo strogo držala algersiaških določb in skrbela edino le za red in varstvo Evropejcev v onih obmorskih mestih, kjer se ji je poverila organizacija policije.

Družba sv. Cirila in Metoda

8. januarja 1908.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se oglašajo narodni davkoplačevalci. Naš narodni kolek izkazuje rodoljubkinje in rodoljube: Lojzika Domicelj, Ana Kozlevčar, Lina Wessner, M. Domicelj, M. Brinšek, Pav. Česnik, Iv. Fatur, Fr. Gnezda, Fr. Gornik, Ant. Kozlevčar, Iv. Podboj, Ribarič, P. Repič, T. Schuller, L. Sebenikar, Lj. Sevar, O. Sziblich, Št. Udovič, Iv. Ulepič. — Mariborska nabiralna pola, katero je uposlal družbi trg. sotrudenik g. Fr. Majer, izkazuje 22 častitih rodoljubov slovenskih: Fr. Majer, Št. Suč, M. Stanjko, V. Berdajs, dr. Rosina, dr. Vl. Sernee, dr. Fr. Kukovec, Fr. Pišek, Iv. Šoštaric, dr. L. Poljanec, V. Bahovec, E. Weixel, V. Karba, Iv. Veras, dr. Lj. Pivko, dr. Medved, L. Koprivšek, dr. V. Kac, M. Reicher, Jos. Volčič, Iv. Košan, Fr. Bureš. — Rodoljubi z Rakeka so uposlali v ta namen vsoto 19 K, v Mariboru pa so plačali štirje narodnjaki narodni davek za pol leta naprej; uposlala se je svota 42 K.

Novi nabiralniki družbe sv. Cirila in Metoda še niso izvršeni. Oglase za nje si pisarna beleži in naročilom ustreže takoj, ko prejme nabiralnike. Prispevi iz nabiralnikov naj se ob pošiljavi vedno označajo kot taki, da je mogoča tozadevna evidenca, da bo vknjiženje jasno in jasni izkazi.

Tvrška I. Drufovka v Gorici je poslala družbi sv. Cirila in Metoda vsoto 38 K 20 od prodanega ličila. — G. slikar Fr. Ks. Stare je poslal družbi sv. Cirila in Metoda novoletno darilo 5 K v ime „Panorama Kosmorama“. To podjetje priporočamo.

Veselica dne 2. februarja v „Narodnem domu“ v Ljubljani v korist družbi sv. Cirila in Metoda bode vse-kako znamenita — impozantna. Damskemu pripravljalnemu odboru se je pridružil tudi moški odbor. Posvetovanja in

priprave se vrše, pa vse tako tajno, da ne morem poročati danes ničesar drugega nego to, da bo veselica presenetila vsakega udeleženca. Kadar izvem kaj izza kulis, objavim.

Dnevne vesti.

— **Liberalne kandidature v Ljubljani.** V ponedeljek so sklicali liberalci shod zaupnikov v Ljubljani v svrhu določitve kandidatov za bodoče deželnozborske volitve. Dosedaj sta zastopala mesto Ljubljano Ivan Hribar in Peter Grasselli. Hribar je v imenu izvrševalnega odbora liberalne stranke gotovo v nemalo začudenje zaupnikov izjavil, „da sta oba prejšnja zastopnika ljubljanskega mesta v deželnem zboru odklonila zopetno kandidature, in da je izvrševalni odbor prišel do zaključka, da bi bila za Ljubljano najposobnejša in najboljša kandidata dr. Ivan Tavčar in dr. Karel Triller.“ Dr. Tavčar je izjavil, da sprejme kandidature, ako se zaupniki izrečejo zanj, dr. Triller pa je rekel, da je bil sicer pripravljen kandidirati, da pa z ozirom na položaj odklanja kandidature. Končno pa se je le tudi udal in sprejel. Na predlog Jelenčev se je izreklo priznanje dosedanjima ljubljanskima poslancema za njuno požrtvovalno delovanje v deželnem zboru. — Kandidate torej imajo, edino le še izvoliti jih je treba, in to menda ne bo tako lahka stvar, posebno pri dr. Trillerju ne, in to je najbrž tisti „položaj“, vsed katerega je dr. Triller izpočetka odklanjal kandidature. Značilno pa je, da Hribar ne stopa več v volilno borbo. Ali so ga popolnoma penzironirali, ali pa ga imajo morda pripravljenega za kam drugam. So pač izprevideli pri državnozborskih volitvah, da je z njim težavna stvar in da bi bil mandat najbrž izgubljen, ako bi se kandidiralo njega. Da so odslovili Grassellija, se nam ne zdi čudno, saj to je že zdavnaj zaslužil. Splošno se opaža, da je v liberalni stranki, ki je nekaj časa omahovala med Hribarjem in Tavčarjem, prišel po kratkem Hribarjevem medvladju zopet Tavčar na krnilo in da je Hribar sedaj že kar po vrsti parkrat podlegel Tavčarjevemu energičnim „taktičnim potezam.“ Najprej ona krepka korektura državnozborske politike v zadevi nagodbe, potem smrt „Slovenije“, sedaj pa še ljubljanski mandat! Kakor je videti, se Hribar že prav temeljito lahko začne pripravljati na popolni penziron, oziroma začne iskati s svojim krščansko-demokratskim programom potov kam drugam, ako ga bodo tamkaj le hoteli sprejeti. Tempora mutantur, in zakaj ne bi morebiti Hribar še kedaj načeloval klerikalni Ljubljani! Radovedni smo le še, kakšnih presenetljivih izprememb nam bo še prinesel volilni boj z deželo, kako se bo tudi drugod pometlo z — „nezanesljivimi.“

— **Štirje liberalni kandidati za en okraj.** Za trško skupino Vrhnika-Postojna-Lož je izvrševalni odbor liberalne stranke določil kot kandidata dr. Novaka. Vrhničani zahtevajo svojega Lenarčiča, Postojnčani Arkota in četrti kandidat je baje tudi ljubljanski magistratni uradnik Fran Govekar. Tako vsaj poroča „Slovenec“. Se non vero, ben trovato!

— **„Narodova“ doslednost.** Pred kratkim smo čitali v „Slov. Narodu“ z velikanskim narodnim ogorčenjem zasoljeno vest o narodni mlačnosti ljubljanskega slovenskega občinstva, katero podpira nemške trgovce itd., ki s svoje strani zopet podpirajo nemška društva kakor šulferajn in südmark. Že tedaj smo pripomnili, da „Slov. Narod“ pač v uredniškem delu kaže svojo narodno navdušenost, v oglasnem delu pa popolnoma pozabi ono, kar je pisal eno stran spredaj. Tako je n. pr. med onimi, ki so darovali za šulferajn, tudi tvrška Jax, a v isti številki „Narodovi“ je tudi oglas te tvrdke. Čitali smo v „Narodu“ ime dr. Gallatia, kar pa seveda nikakor ni bilo povod, da ne bi „Narod“ priobčil oglasa tega nemškega zdravnika. V sobotni številki pozivlja „Narod“ slovensko ljudstvo, da naj ne nosi svojega denarja v Kranjsko hranilnico, a par številke prej je priobčil oglas Kranjske hranilnice, v katerem se priporočajo slovenskemu občinstvu domače hranilnice, s katerimi se vlaga v Kranjsko hranilnico. To je res lepa doslednost. In vsak zagovor v tej stvari, kakor smo že večkrat čitali v „Slovenskem Narodu“, je izključen, saj ni napisan kot odgovorni urednik na listu kak slamnati mož, saj podpisuje za list pravi član uredništva ter je torej uredništvo popolnoma odgovorno tudi za oglasni oddelek v listu. Kdo naj potem še smatra tak list za resen, kdo naj mu še verjame, kadar začne s svojim narodnim ogorčenjem in navdušenjem. Pri kroncah se pač neha narodno navdušenje „Slovenskega Naroda.“

— **„Slovenska Gospodarska Stranka“ in pa „Slovenski Narod.“** „Ko se je lani osnovala strančica, ki se je krstila za gospodarsko, je klerikalni Izrael vriskal veselja in radosti meneč, da se je pojavil z njo tisti grobokop, ki bo izkopal globoko jamo, v katero bo položil s klerikalno pomočjo napredno stranko. Te nade se niso izpolnile. Nova strančica je sicer pritegnila nase par nezanesljivih elementov iz narodnonaprednega tabora, ni pa mogla razviti takšnega delovanja, da bi z njim imponirala javnosti in povzročila kakršnokoli secesijo iz naprednih vrst. Ta organizacija, v katero so klerikalci stavili toliko nad, sedaj jedva še živetari in edini znak, da še živi, je njeno glasilo, ki pa je nastopilo tudi že tisto pot, kakor pokojni

„Slovenski List“, ki je poginil na klerikalnem gnoju.“ Tako piše „Slovenski Narod“ in verjamemo mu, da je to pisal s polnim prepričanjem, da bi bilo zanj in njegovo stranko res prav dobro, ako bi bilo tako. „Največji slovenski list“ se nam zdi prav tak, kakor otrok, ki zatisne oči z obema rokama pa trdi, da ni parkeljna, ki stoji pred njim. „Slovenski Narod“ že toliko poznamo, da nas prav čisto nič ne zadene, ako nam očita, kar hoče, magari da smo klerikalci, saj je pri „Narodu“ takointako vsak klerikalec, kdor z vsemi svojimi močmi ne trobi z njim v isti rog, pa če je drugače tudi stokrat naprednejši in svobodomiselniji od specialitete v nazadnjaštvu — „Slovenskega Naroda“ samega. Ne bomo se prerekali z njim o naših močeh in naših namenih, rečemo mu edino to, da bo „Slovenski Narod“ v kratkem izpoznal, da kratkovidnost ni najpriporočljivejša lastnost za politiko.

— **Herostrati.** Pustolovni Herostrat ni vedel, kako bi napravil, da bi postalo njegovo ime znano po širnem svetu. Šel je in zažgal krasni tempelj boginje Diane. Dosegel je svoj namen, kajti njegovo ime se še danes imenuje — seve z zaniževanjem. Takih ljudi herostratske narave imamo Slovenci mnogo med seboj. S pravo slastjo mešajo v blatu ter mažejo potem vse, kar jim nasproti pride, tudi kar bi moralo vsakemu Slovenceu biti — najsvetejše. V zadnjem času je cilj takih herostratskih činov naša Glasbena Matica, zavod, ki ga nepristranski tuji brez vsakega pridržka priznavajo kot na vrhuncu svojega poklica stoječega, zavod, edini svoje vrste na slovanskem jugu. Izjemo v tej neizpodbitni sodbi dela naša deželna vlada kranjska in pa strankarji naši — Slovenci po rodu! — v obeh sovražnih si taborih. Blato mečejo na „Glasbeno Matico“, namigavjo „guile razmere“ — kako perfidno — zaganjajo se v može, ki neumorno in z izredno požrtvovalnostjo od zore do mraka služijo sveti stvari — to vse zategadel, ker „Glasbena Matica“ noče biti dekla oni ali drugi stranki. Tako početje je tem hujše obsodbe vredno, ker ti naši domači herostrati dobro vedo, da s tem napeljujejo vodo na mlin kranjske deželne vlade, ki bi z „Glasbeno Matico“ najraje napravila tabula rasa, na njeno mesto pa postavila nemško filharmonično društvo. Prepričani smo, da bo deželni predsednik dotične številke „Slovenca“ ali „Slov. Naroda“ o prvi priliki nesel na Dunaj, češ, meni niste hoteli verjeti, tu imate o „Glasbeni Matici“ sodbo Slovencev samih. Ali vas res ni prav nič sram? Od vsake šole se zahteva, da ostane izven vsega političnega življenja, nad strankami; „Glasbena Matica“ je predvsem šolski zavod, kulturni zavod prve vrste, a ravno od nje zahtevate strankarstva! „Narod“ je proti „Glasbeni Matici“, ker prireja koncerte v Unionu. „Narodu“ je dobro znano, da „Glasbena Matica“ tega ne dela vsled posebne prijaznosti napram našim klerikalcem, ampak zgolj iz praktičnih ozirov, ker je dvorana v „Unionu“ akustična, cenejša od one v „Narodnem domu“ in ji tudi ob bolj pičli udeležbi daje več dohodkov kakor dvorana v „Narodnem domu“. Vzlic temu je „Narod“ zaprl svoje predale reklamnim noticam „Glasbene Matice“. Na ta okus pa je prišel sedaj tudi „Slovenec“, ki hoče biti skozinskoz vreden svojega starejšega brata v Knafovih ulicah. Zakaj to postopanje „Slovenca“ napram „Glasbeni Matici“, nam ni prav umevno. Ono nerodnost, ki jo je na zadujem obnem zboru zakrivil posameznik, odbor odločno odklanja od sebe. To ve „Slovenec“, vzlic temu je postal pribežališče nekaterih nezadovoljnejšev, „streberjev“, ki v svojem dolgem prostem času ne vedo drugega, kakor da stezajo svoje umazane prste proti prvemu glasbenemu zavodu na Slovenskem. To je resnega lista, kakor hoče biti „Slovenec“, nevredno in nedostojno. Skoro smo prepričani, da bi bilo zaman klicati napadalcem „Glasbene Matice“: streznite se, priznajte svoj nerazsodni položaj in obžalujte ga! Zato apeliramo na splošno javnost slovensko, naj gre preko teh herostratskih činov na dnevni red, naj se ne pusti odvrniti od zavoda, ki bi nanj moral ponosen biti vsak Slovenec, naj ne pusti razdirati, kar se je z dolгим 27letnim požrtvovalnim delom in težkim trdom zgradilo, z neomejeno naklonjenostjo napram „Glasbeni Matici“ naj izreče svojo obsodbo nad onimi, ki v surovi brezbožnosti in lahkomiselnosti vlačijo v blatoto, kar bi moralalo sveto biti vsem!

— **Naš članek „Stvari do dna“,** o katerem mora vsak nepristransko sodeči človek priznati, da je pisan res stvarno, kakor se je v tej zadevi bralo še malo, ali nič enakega, je dal povod „Rdečemu Praporju“, da se je spravil na naš list, češ, da hoče dokazati neopravičenost boja zoper draginj, da „ima čedno maniro, metati vse kmete v en koš, kakor da ne bi bila velikanska razlika med ono veliko večino kmetov, ki imajo toliko sveta, da ga krepak človek lahko preskoči in pa med onimi maloštevilnimi posestniki, ki disponirajo z obsežnimi zemljišči in z velikim kapitalom.“ Naš članek je pisan v naših slovenskih razmerah in za naše slovenske razmere, za našega kmeta in o našem kmetu, in tu nam bo socialnodemo-

kratično glasilo pač moralo priznati, da je naš narod po veliki večini poljedelski, oz. živinorejski narod, da se med našim ljudstvom lahko na prste našteje one posestniki, ki disponirajo z velikimi zemljišči in z velikim kapitalom, in da niti ti večinoma niso naše narodnosti, da je gospodarski napredek našega kmeta obenem glavni pogoj za napredek našega naroda sploh. Ne briga nas v prvi vrsti, ali je edino odločilno glede draginje, v kakšnih razmerah producira avstrijski živinorejec, ali ne, briga nas le to, da naš slovenski kmet v današnjih razmerah ne more izhajati, da ima pri svojem glavnem zaslužku, pri živinoreji izgubo namesto dobička, da bi bilo torej znižanje cen živine in drugih proizvodov živinoreje, ki jih proizvaja naš kmet, naravnost pogubno za njegovo gospodarsko stanje. Verjamemo, da je socialni demokrati mnogo na tem, da bi si pridobila malega kmeta kakor je slovenski kmet sploh, in vemo, da skuša to doseči s tem, da ga gmočno uniči, ali ravno tako tudi vemo mi, da je bodočnost slovenskega naroda kot takega odvisna edino le od gospodarskega napredka našega po velikanski večini kmetkega ljudstva, in ta napredek je bil in bo cilj naše stranke in našega lista, pa naj bo to socialno-demokratskim brezdomovincem prav ali pa ne. „Klika živinorejcev,“ kakor imenuje „Rdeči Prapor“ vse one, ki se bavijo z živinorejo, in to je pri nas 90% slovenskega naroda, ima pač tudi pravico do obstoja in napredka. Sploh pa moramo pripomniti, da ima „Rdeči Prapor“ malo čudne pojme o „koristih živinorejcev“, ko trdi, da bi odpretje meja koristilo tudi živinorejcem, da bi znižana carina bila zanje koristna, ker bi dobili cenejšo krmo in bi tako lažje cenejše producirali. „Rdeči Prapor“ niti ne ve, da je večina krmil takointako carine prosta, da pa si naš kmet ne bo nabavljaj krme iz inozemstva, ker mu pride dražja kakor pa domača. Vse svoje temeljito poznanje razmer pa je pokazal „R. P.“ z zadnjo svojo trditvijo, da boče naš list z interesi živinorejskih kapitalistov ubijati interese ljudstva! To pa to! Naš slovenski kmet se menda po mnenju socialnih demokratov kar koplje v zlato; to ti je kapitalist, da so razni Rotšildi prave muhe proti njemu. Sicer pa svetujemo „Rdečemu Praporju“, da naj se nekoliko temeljiteje pobavi z našim člankom, in če zna še toliko računati, da mu bo mogel slediti, bo že sčasoma prišel do tega, kar je glavni namen našega članka, namreč dokaz: da slovenski kmet ni kriv draginje.

— **Vodstvo Društva odvetniških in notarskih uradnikov na Kranjskem s sedežem v Ljubljani** se je na ustanovnem shodu in prvi vodstveni seji konstituiralo naslednje: Predsednik: Blaž Kamenšek, podpredsednik: Avgust Petrič, tajnik: Alfonz Mencinger, blagajnik: Rihard Tavčar, odborniki brez izraženega delokroga: Josip Christof, Milan Cimerman, Pavel Hirschmann, Ivan Pintar; namestnika: Anton Kocjan in Fran Stor, nadzornika: Ivan Kraigher in Janko Rozman.

— **Zopet vlom v Ljubljani.** Ljubljana bo kmalu glede varnosti imetja dosegla rekord, ki ga ima sedaj Trst. Vlom in tatvine so na dnevnem redu in ravno tako na dnevnem redu je tudi nezmožnost ljubljanske policije, da bi izsledila vlomilce. V noči od sobote na nedeljo so neznan vlomilci vlomili v pisarno trdke Degenghi in dr. v Sodnijskih ulicah. Spravili so se na blagajno, v kateri je bilo raznih vrednostnih papirjev in hranilnih knjižic v vrednosti 330.000 K in okrog 3700 K gotovine, vendar pa se jim ni posrečilo priti do denarja; odšli so brez uspeha. Policijska komisija si je ogledala pozorišče. „O lopovih še ni nobenega sledu“ in ga najbrž tudi ne bo, kajti ti nesramneži ne poznajo toliko lojalnosti, da bi bili pustili svoje vizitnice. V bodoče jim to nujno priporočamo, ako se nočejo preveč zameriti slavni policiji.

— **Zgorel je v nedeljo v svoji koči nad slapom Peričnikom ovčar Matevž Rabič.** Našli so ga ob pogoreli koči vsega ožganega. Star je bil 65 let. Lovcem je bil znan kot dober gonjač za divje koze. Kako se je nesreča zgodila ni znano.

— **Narodni svet za Spodnje Štajersko** je imel prošlo soboto v Mariboru sejo, v kateri se je vsled izstopa klerikalcev popolnil z dvema pristašema narodne stranke. Naši pojmi o narodnem svetu se pač bistveno razlikujejo od onih, ki jih imajo v tej velevažni stvari, kakor se kaže na Štajerskem. Slovenski narodni svet na

Štajerskem tudi s to popolnitvijo ni popolen in nikakor ne more dosegati svojih namenov, kajti manjka mu značaj splošnosti, in ni sedaj nič drugega kakor nekaj odbor ene politične stranke. Žalostno, da strankarska strast tudi v takih zadevah ne more mirovati. Kakor je znano, je razdor v narodnem svetu povzročil državni poslanec dr. Korošec.

— **Pri strelni vaji ustreljen.** Zadnji petek so streljali mariborski domobranci v Radvini pri Mariboru. Po vaji pa se je po nesreči izstrelila vojaku Kreslju krogla, katere poprej ni bila šla iz puške, in zadela vojaka Doblerja, doma od Lipnice, zadaj v vrat. Siromak je bil v nekaj minutah mrtev.

— **Slovenska zmaga na Koroškem.** V občini Vernberg, kjer že leta in leta pašuje zloglasni slovenski odpadnik, bivši državni poslanec Oraš, so se v pondeljek in v torek vršile občinske volitve. Občinski zastop je bil dosedaj popolnoma v Oraševih rokah, čemur se nihče ne bo čudil, kdor ve, s kakimi nesramnimi sredstvi si znajo na Koroškem Nemci in njihovi nemčurski pomagači zagotavljati nadvlado v občinah. Za nje ni prav nobene postave več, vsa protizakonita sredstva so dovoljena, podkupovanje, pijača, golaž igrajo pri vsakih volitvah glavno vlogo, in tako se je tudi dogajalo dosedaj v vernberški občini. Končno pa je vendarle po neumornemu trudu značajnih slovenskih rodoljubov tudi v vernberški občini posijalo solnce slovenske narodne zavesti, in pri sedanjih občinskih volitvah so po hudem boju zmagali Slovenci v drugem in tretjem razredu. Občina Vernberg, kije bila dosedaj 30 let v nemčurskih rokah, bo torej odslej slovenska. Vsa čast zavednim slovenskim volilcem in najpristržnejše častitke onim, ki so s svojim neumornim delom priborili to velepomembno zmago!

— **Nemški šulferajn v Gorici** je imel dotlej, dokler ni prešel hotel „Südbahn“ v slovenske roke, svoja zborovanja v tem hotelu, potem pa se je preselil neznano kam. Letos pa se je vršila šulferajnska prireditve v hotelu „Central“, in ta hotel je last slovenskih klerikalcev. Za narodno prepričanje teh ljudi je pač to dejstvo zelo značilno. Pač res, če se že vežejo z Lahi, zakaj bi tudi za Nemce ne imeli prostora, saj za slovenstvo na Goriškem takointako ni nikake nevarnosti.

— **Kmetska stranka na Goriškem** se je na ponovnem občnem zboru zopet nekoliko poživila in ji je zopet stopil na čelo dr. Franko. Sklenilo se je še nadalje izdajati strankino glasilo „Naš Glas“, katerega pa dosedaj še nismo prejeli. Naše mnenje o kmetski stranki smo že povedali in mu nimamo ničesar pristaviti, rečemo edino le še, da so se naše besede zelo hitro uresničile. Da se je že takoj izpočetka upošteval naš nasvet, ne bi bilo nikdar prišlo do tega, da bi se nasprotniki sedaj norčevali iz stranke kot popolnoma ponesrečene. Morda se vendar sedaj, ko jih je izkušnja poučila, spomnijo moške, ki so na čelu stranke, da je njen razvoj mogoč edino le v najožjem stiku z drugimi slovenskimi strankami istih načel, ne pa v ločitvi.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Somišljeniki!
Širite in naročajte povsodi „Novo Dobo“! — Zahtevajte list po vseh gostilnah in kavarnah!

Svojo bogato zalogo

VOZOV

novih in že rabljenih priporoča

izdelovatelj vozov

FRAN VISJAN

v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

Ustanovljeno 1842.

Telefon šte. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna:

Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice 6
Ljubljana.

Prva domača dolenska žganjarna
Ivan Rakoše i. dr.

Straža-Toplice

priporoča

Slivovko navadno K 1'— lit.	Tropinovec navad. K 1'— lit.
III. „ 1'10 „	III. „ 1'10 „
II. „ 1'30 „	II. „ 1'20 „
I. „ 1'50 „	I. „ 1'40 „
Drožnik III. „ 1'30 „	Brinjevec III. „ 1'40 „
II. „ 1'50 „	II. „ 1'80 „
I. „ 1'80 „	I. „ 2'— „
Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra.	

Specijaliteta „Slovenec“ narodna grenčica narodni liker od K 1'10 do K 1'20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinjših likerjev od K 1'— do K 1'60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1'— do K 2'— liter i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in sicer steklenice 10 vin. komad in sodi 5 vin. liter franco Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

naznanja, da je pričela dne 2. januarja 1908 poslovati.

(Pisarniški prostori: Sodnijske ulice šte. 3, hiša dr. Pirca).

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje po 4½% rentni davek plača zadruga sama, vloge na tekoči račun, na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico.

Eskomptira trgovske menice.

Vsa pojasnila se dobijo brezplačno v zadrugi pisarni. Uradne ure dopoldne od 9.—12., popoldne od 3.—5.

Daje posojila proti menici, oziroma zadolžnici (na odplačilo), na vrednostne papirje, na zadrugne deleže, na blago, na knjižne terjatve in na hipoteke.

Izdaja nakaznice na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

Podružnica v Celovcu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Spljetu

Delniška glavica:

2.000.000 kron.

— Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4½%

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskribojto deležev Hotel. družbe z o. z. Triglav po 500, 1000, 5000 in 10.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovanskih tvrdkah!

Odgovorni urednik: Franjo Feldstein.

Izdaja konzorcij „Slov. gosp. stranke“.

Lastnina „Slov. gosp. stranke“.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.